

SAMENVATTING

Dit gemeentelijk rioleringsplan behandelt een meestal onzichtbaar, maar heel belangrijk onderdeel in de gemeente: het water en het riool. Het GRP rapporteert de stand van zaken van het rioolstelsel en de waterketen en zet het beleid uit voor de periode 2018 – 2022. Daarbij geeft de gemeente invulling aan de zorgplicht afvalwater- hemelwater en – grondwater. De gemeente heeft de taak het riolsysteem met alle daaraan gerelateerde werken en werkzaamheden op een doelmatige manier te beheren en te onderhouden.

Bij de uitvoering van de wettelijk verplichte taken op het gebied van riolering hanteert de gemeente Laren de volgende algemene uitgangspunten:

- Het op een duurzame wijze beschermen van de volksgezondheid.
- Het op peil houden van de kwaliteit van de leefomgeving
- Het beschermen van het grond- en oppervlaktewater en de bodem.

In deze periode zal de nadruk liggen op het terugdringen van de wateroverlast die veroorzaakt wordt door de wijze waarop hemelwater in het dorp wordt ingezameld en verwerkt.

De gemeente Laren heeft een aantal zorgplichten

AFVALWATER: Iedere gemeente in Nederland heeft de plicht om te zorgen dat het afvalwater van alle woningen wordt afgevoerd naar de zuivering. Vrijwel al het afvalwater in Laren wordt verzameld in een gemengd riolsysteem. In zo'n systeem kunnen pandeigenaren naast hun afvalwater ook hun hemelwater lozen.

Als er meer regenwater in het riool wordt geloosd en dan de waterzuivering kan verwerken en de capaciteit van het riool onvoldoende groot is om het water te bergen wordt het rioolwater op de Gooyergracht geloosd. Vanwege de milieubelasting die daardoor ontstaat stelt AGV eisen aan de hoeveelheid water die wordt overgestort.

Te veel rioolwater kan leiden tot ongecontroleerde overstorten op straat of binnendringen in woningen. Rioolwater op straat is een bedreiging van de volksgezondheid en zeer ongewenst. De raad heeft in 2015 vastgesteld dat rioolwater slecht eens in de vijf jaar in beperkte vorm op straat mag voorkomen. Rioolwater (afvalwater of afvalwater gemengd met hemelwater) mag nooit in die mate op straat aanwezig zijn dat het over straat naar particuliere percelen kan afvloeien en zo woningen binnen kan dringen.

Perceeleigenaren zijn verantwoordelijk voor de aanleg en het functioneren van het riolsysteem op eigen perceel. Zij moeten hun afvalwater aan de terreingrens aanbieden aan de gemeente. Zij moeten zelf voorkomen dat bij het inzamelen van afvalwater, rioolwater uit het gemeentelijk rioolstelsel kan terugvloeien in het particuliere riolsysteem. Het is het de intentie van de gemeente om het aantal plekken waar kans is op terugvloeien van afvalwater te minimaliseren.

HEMELWATER:

Gemeenten zijn verplicht te zorgen dat het regenwater in het openbaar gebied bij specifieke condities geen hinder of overlast veroorzaakt. Zij zijn verantwoordelijk voor de hinder en overlast op eigen terrein en moeten ervoor zorgen dat bij de verwerking van hun regenwater geen hinder of overlast ontstaat bij burens. Als het voor perceeleigenaren onmogelijk is om hemelwater dat op eigen terrein valt te verwerken, mag een perceeleigenaar het water naar de openbare ruimte laten overvloeien. De gemeente zal dan maatregelen treffen om het afvloeiende hemelwater in de openbare ruimte te verwerken. Door verandering van het klimaat zullen intensieve regenbuien frequenter voorkomen en is de kans toegenomen op extreme buien die schade kunnen aanrichten. De gemeente is niet verantwoordelijk voor dergelijke schade, maar wil zich inspannen om die schade te voorkomen. Daarmee geeft de gemeente invulling aan de landelijke opgave om toekomstbestendig te handelen. In 2025 wil Laren zodanig zijn ingericht dat een bui zoals in juli 2014 viel en die eens in de 20 jaar weer kan vallen, niet meer tot schade leidt. Na 2025 wil de gemeente het dorp steeds waterbestendiger maken en de risico's die het gevolg zijn van klimaatveranderingen minimaliseren.

GRONDWATER:

Als derde hebben de gemeenten de plicht zicht te houden op grondwater. Bij structurele grondwateroverlast kan de gemeente maatregelen treffen in de openbare ruimte om op een doelmatige wijze te zorgen dat de grondwaterstanden de functies van de locatie niet belemmeren. In het GRP wordt gedefinieerd wanneer er sprake is van structurele wateroverlast.

OPPERVLAKTEWATER:

De gemeente wil het oppervlaktewater in de gemeente beschermen. Het enige oppervlaktewater in Laren is de Gooyergracht. De gracht wordt gevoed door het effluent van de waterzuivering van Hilversum en van Blaricum en is het gezamenlijk eigendom van Laren en Blaricum. Het onderhoud en beheer is de verantwoording van het Waterschap AGV. De gemeenten gebruiken de gracht regelmatig om in over te storten. Laren en Blaricum voeren gesprekken met het waterschap over het onderhoud en beheer van de gracht. Zowel Blaricum als Eemnes, de provincie Noord-Holland en het waterschap AGV hebben verschillende plannen voor de oevers van de gracht en/of voor uitbreiding van het watersysteem. De bodem van gracht is verontreinigd en de stuwten en duikers behoeven al langere tijd onderhoud. De gracht kan maar een beperkte hoeveelheid water transporteren en overstroomt bij stevige regenbuien (2014 en in 2016).

DOELMATIG BEHEER EN ONDERHOUD:

De kwaliteit van het riool is op orde. Inspecties en benodigde reiniging zijn uitgevoerd. Informatie is opgeslagen en beschikbaar via het rioolbeheersysteem en meldingen worden geregistreerd en verwerkt. De komende periode wordt 20,7 km riool geïnspecteerd. De vervangingen die de komende 10 jaar nodig zijn, zijn bekend en worden zo mogelijk afgestemd met werkzaamheden die gepland zijn of worden in het kader van gebiedsgericht afkoppelen. Er moeten nog 7 huishoudens worden aangesloten op het riool.

GEBIEDSGERICHT AFKOPPELEN:

Het lozen van hemelwater op het riool heeft tot gevolg dat de gemeente niet kan voldoen aan haar

afvalwater- en hemelwaterbeleid en maatregelen moet treffen om die situatie te veranderen. Het meest doelmatig is voorkomen van lozing van hemelwater op het riool door het afkoppelen van verhard oppervlak zoals wegen en vooral ook dakvlakken. Eerder is al door de raad besloten dat de gemeente het verharde oppervlak in de openbare ruimte afkoppelt en bergingen voor overtollig hemelwater creëert. Daarnaast werd besloten om perceeleigenaren te verbieden nog langer te lozen op het riool. Daarbij was het uitgangspunt dat perceeleigenaren zelf maatregelen moesten nemen en betalen. Bij nader inzien is duidelijk dat afkoppelen van dakoppervlak ook noodzakelijk is om te voldoen aan de zorgplicht afvalwater. Daarmee verschuift de verantwoordelijkheid voor de benodigde systeemverandering, dus ook het afkoppelen op particulier terrein, in de richting van de gemeente. De kosten voor de uitvoering worden gelijkmatig verdeeld over alle perceeleigenaren in Laren. Omdat de gemeente daarbij de verantwoordelijkheid voor de uitvoering en betaling neemt, wordt het tevens mogelijk om het systeem via een gebiedsgerichte aanpak te veranderen en daar de voordelen van te plukken. De gebiedsgerichte aanpak is essentieel om de uitvoering in goede banen te leiden. Door op kleine schaal aan de slag te gaan kunnen in afstemming met inwoners integrale gebiedsplannen voor het afkoppelen, opvangen bergen en infiltreren opgesteld worden.

UITVOERINGSPLAN, GEBIEDSPANNEN EN EVALUATIE:

Het gebiedsgericht afkoppelen zal worden uitgewerkt in een overkoepelend uitvoeringsplan. Per gebied zal de uitvoering in een gebiedsplan verder worden uitgewerkt. Jaarlijks wordt de voortgang geëvalueerd en worden besluiten aan de raad voorgelegd.

FINANCIËN:

De gemeente gaat verder met het doelmatige beheer en onderhoud van het riool. De aandacht zal de komende jaren echter vooral gericht zijn op de beoogde systeemverandering. De kosten voor het gebiedsgericht afkoppelen zijn geraamd op € 11,7 miljoen, exclusief de reguliere al geraamde kosten voor het vervangen van riool. De kosten zijn gebaseerd op het doelmatig afkoppelen van 57,8 ha dakoppervlak, extra maatregelen in de openbare ruimte (cascade systeem) en de technische en organisatorische begeleiding. In het GRP wordt voorgesteld een lening af te sluiten van ca. 10 miljoen met een rente van 1,04 % en een terugbetaalperiode van 40 jaar. De kosten kunnen worden uitgesmeerd over die periode van 40 jaar en betaald worden door een verhoging van de rioolheffing. De verwachting is dat de rioolheffing mede hierdoor zal stijgen tot circa € 265,- per jaar. Daarin zitten ook de kosten voor regulier onderhoud in verwerkt. In het uitvoeringsplan zal de financiële regeling nauwkeuriger worden uitgewerkt. Jaarlijks besluit de raad of een rioolheffing nodig is en hoeveel verhoging noodzakelijk is op basis van een evaluatie van uitgevoerd werk.